ج) تفاوت «أن یصبروا» با «أن یصابروا»

«أَنْ یَصْبِرُوا وَ یُصابِرُوا»؛ مرحوم آقای مصطفوی نکته‌ی خوبی، در التحقیق، دارند. ما طلبه‌ها هم مفصل از محضر این علمای بزرگ استفاده کرده‌ایم. نکته‌ی فرمایش ایشان را مکرر خدمت شما تکرار کرده‌ام. برخلاف آنچه که معروف است و می‌گویند باب مفاعله برای طرفین است، ایشان می گویند که اساس جوهر باب مفاعله، برای استمرار و دوام است؛ برای طول کشیدن است. «الف» در «فاعل یفاعل مفاعلة»، برای طول کشیدن است. لذا اگر بگویی: «سَفَرَ زیدٌ»، یعنی زید سفر رفت. اما اگر بگویی: «سافر زیدٌ» یعنی یک مسافرتی داشت که طول کشید و لذا در خود همین «سافر» که ایشان مثال می‌زنند، یکی از موارد نقض در صرف و ادبیات بود. می‌گفتند: «فاعل» برای اشتراک است، ولی در «سافر زید» کسی شریک نیست. مثل «قاتل» و «ضارب» نیست که بگویند با هم مشارکت داشتند. این حرف ایشان یکی از موارد خیلی خوب است. این «الف» در «سافر» دارد استدامه را می‌رساند.

این فرمایش ایشان با موارد کاربردش و روایاتش و توضیحات مفصل، در اینجا خیلی جالب است. خدای متعال عده گرفته است که «أن یصبروا»؛ صبر کنیم: «یـٰۤأَیُّهَا ٱلَّذِینَ ءَامَنُوا۟ ٱصْبِرُوا۟ وَصَابِرُوا۟ [1]؛ مصابره کنید؛ روی فرمایش ایشان، یعنی ما دو جور صبر داریم: یک صبری که بر یک حادثه و واقعه است. یک چیزی پیش می‌آید که برای انسان خیلی سخت است، باید صبر کند. از ساده ترینش تا سخت‌ترینش. به خانه می‌رسد و خیلی گرسنه‌اش است، می‌گویند: هنوز غذا آماده نیست و باید صبر کنی! یا یک جایی می‌رود و وسیله می‌خواهد، اما گیر نمی‌آید. یا خدای نخواسته، حوادثی پیش می‌آید: «وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِ [2]؛ اینجا هم باید صبر کند. «وَبَشِّرِ ٱلصَّـٰبِرِینَ» [3] این صبر، بر یک کار و واقعه‌ای است. خُب، صبر است.

اما «صابروا» چیست؟؛ «صابروا» یعنی یک صبرهایی هست که قرار نیست بر یک واقعه‌ای صبر کنید و تمام شود. ریخت صبرش دنباله‌دار است. طولانی است. ول کن نیست. «رَجَعْنَا مِنَ ٱلْجِهَادِ ٱلْأَصْغَرِ إِلَى ٱلْجِهَادِ ٱلْأَكْبَرِ» [4]، چرا اکبر؟؛ چون «صابروا» می‌خواهد. «صابروا» یعنی هوای نفس، ول کن نیست. اینطور نیست که بگویند یک هوایی آمد و بر آن صبر کن، فردا دیگر راحت هستی. خیر؛ فردا راحت نیستی. تا عمر داری هست.

---

[1]. آل عمران، آیه‌ی ۲۰۰.

[2]. البقرة، آیه‌ی ۱۵۵.

[3]. همان.

[4]. تفسير نور الثقلين، ج ۴، ص ۲۲.

بازبینی #1
ایجاد شده 9 ژوئیه 2024 15:23:03 توسط ... .
به روزرسانی شده 9 ژوئیه 2024 15:24:20 توسط ... .